

Rahapesu Andmebüroo
info@fiu.ee

Teie 23.07.2025 nr 1.2-2/38
Meie 30.07.2025 nr 1.4-1/3423-2

**Rahapesu Andmebüroo selgitustaotlus KAS § 88 lg
4.2 ja RahaPTS § 58 lg-te 1 ja 2 tõlgendamiseks**

Lugupeetud Markko Kard

Esitasite Rahandusministeeriumile selgitustaotluse, milles palute kinnitust Teie tõlgendusele krediiciasutuste seaduse (KAS) § 88 lõike 4² punktile 1 ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (RahaPTS) § 58 lõigetele 1 ja 2, mille kohaselt on Rahapesu Andmebürool (edaspidi RAB) õigus küsida krediiciasutustelt ettekirjutuse alusel pangakonto väljavõtteid ehk maksekontodel toimuvate tehingute andmeid.

Vastusena Teie selgitustaotlusele märgime:

Kehtiva RahaPTS § 58 lg 1 kohaselt on Rahapesu Andmebürool õigus saada seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks enda poolt määratud tähtjaks teavet pädevatelt järelevalveasutustelt ja teistelt riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustelt ning ettekirjutuse alusel kohustatud isikult ja kolmandalt isikult. Krediiciasutused on RahaPTS-i järgi kohustatud isikud. Sama paragrahvi lg 2 täpsustab, et ettekirjutuse adressaat on kohustatud ettekirjutuse täitma ja esitama teabe, sealhulgas panga- või ärisaladust sisaldava teabe ettekirjutuses määratud tähtjaks. Teave esitatakse kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

KAS § 88 lg 1 kohaselt käsitletakse pangasaladusena kõiki andmeid ja hinnanguid, mis on krediiciasutusele teatavaks saanud tema või teise krediiciasutuse kliendi kohta. KAS ei sisalda konkreetset loetelu või tingimusi, mis lubaksid üheselt määratleda, mis konkreetsetelt on pangasaladus, mistõttu tuleb KAS § 88 lg 1 mõista selliselt, et pangasaladus on kogu informatsioon, mis on krediiciasutustele teatavaks saanud, v.a. see teave, mida KAS § 88 lg 2 kohaselt *expressis verbis* ei käsitleta pangasaladusena. Tulenevalt eelnimetatust tuleb käsitleda pangasaladusena ka kliendi maksekonto tehingute andmeid ja nende väljavõtteid ehk pangakonto väljavõtteid.

KAS kohustab krediiciasutust vastama RAB-i päringule ja avaldama pangasaladust, sh andmeid, mis sisaldavad pangakonto väljavõtteid, kui RAB-i vajadus selliste andmete järele on põhjendatud ja on taandatav RahaPTS-ist tulenevatele õigustele. KAS reguleerib

krediidiasutuse tegevust olukorras, kus RAB on RahaPTS alusel teinud põhjendatud päringu pangasaladusega kaitstud andmete saamiseks. KAS § 88 lg 4² punkt 1 ei ole RAB-ile eraldiseisvaks õiguslikuks aluseks andmeid küsida, vaid sätestab krediidiasutuse kohustuse RAB-ile põhjendatud juhtudel andmeid edastada või avaldada.

Seega KAS § 88 lg 4² lg 1 alusel on krediidiasutusel kohustus avaldada RAB-ile seoses oma seadusest tulenevate ülesannete täitmisega pangasaladust sisaldavaid andmeid. Seadusest tulenevad ülesanded ei piirdu üksnes krediidiasutuste seadusega, vaid silmas on peetud kõiki seadusi, mis näevad krediidiasutustele ette vastavaid kohustusi. Krediidiasutusele seadusest tulenev ülesanne on antud juhul sätestatud eelkõige RahaPTS § 58 lõikes 2, mille kohaselt krediidiasutus kui ettekirjutuse adressaat on kohustatud ettekirjutuse täitma ja esitama teabe, sealhulgas panga- või ärisaladust sisaldava teabe ettekirjutuses määratud tähtajaks.

Seega on meie hinnangul RAB-il õigus küsida ning saada krediidiasutustelt tema klientide pangakonto väljavõtteid. Täpsustame juurde, et eelnimetatud käsitlus eeldab *ad verbum* RahaPTS § 58 lg 2 kohase ettekirjutuse esitamist andmete saamiseks, mida peab krediidiasutus ka *ad mandatum* täitma.

Eeltoodud käsitlus on meie hinnangu kooskõlas ka ajaloolise tõlgenduse ja Euroopa Liidu õigusega.

Nimelt, sarnaselt hetkel kehtivale RahaPTS § 58 lg 1 ja 2 sõnastusele, kehtis *ad hontes* samases sõnastuses RAB-i õigus saada pangasaladuse andmeid 2008. aastal jõustunud RahaPTS¹ (mis kehtis kuni 31.12.2017) § 41 lg 1 ja lg 2 alusel. RAB on *de facto* küsinud ja saanud krediidiasutustelt ettekirjutuse alusel muuhulgas pangakonto väljavõtteid vähemalt 2008. aastast jõustunud RahaPTS-ist alates ning sellise õiguse omamises ei ole kahelnud varasemalt ükski krediidiasutus, riigiasutus ega ka kohus. Kui seadusandjal oleks olnud eesmärgiks piirata RAB-i õigusi pangakonto väljavõtete saamisel, oleks seadusandja sellise piirangu selgelt sätestanud, mitte poleks *absque omni expectione* sätestanud RABile õigust saada kogu pangasaladusega hõlmatud andmeid.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2015/849² art 32 p 3 kohaselt vastutab rahapesu andmebüroo (ingl. k. *Financial Intelligence Unit*), kui keskne riigisisene üksus, kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete ning rahapesu, sellega seotud eelkuritegude ja terrorismi rahastamise seisukohast asjakohase muu teabe vastuvõtmise ja analüüsimise eest. Vastav andmebüroo vastutab oma analüüsi tulemuste ja asjakohase lisateabe pädevatele asutustele teatavakstegemise eest, kui on alust kahtlustada rahapesu, sellega seotud eelkuritegusid või terrorismi rahastamist. Ta peab olema võimeline saama kohustatud isikult täiendavat teavet. Ning art 33 p 1.b) lisab, et kohustatud isik peab esitama rahapesu andmebüroole selle taotluse korral vahetult või kaudselt kogu vajaliku teabe kohaldatavas õiguses sätestatud korras.

Lihtsustatult – rahapesu andmebürood on oma olemuselt põhimõtteliselt finantsluure asutused ja nende büroode volitused teabe saamisel peavad olema suhteliselt laialdased tulenevalt nende tegevuse eesmärgist, kus muuhulgas RahaPTS § 54 lg 1 p 1 alusel on üheks ülesandeks vajaliku teabe väljanõudmine. RABi põhifunktsiooni täitmine ei ole sisuliselt võimalik kui vastavat tehinguinfot ei edastata.

---

¹ [Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus–Riigi Teataja](#)

² [L_2015141ET.01007301.xml](#)

Meie hinnangul on RahaPTS § 58 lg 1 ja lg 2 kooskõlas eelmärgitud art 32 ja 33 nõuetega ning direktiiv on Eesti õigusesse üle võetud korrektselt, et tagada RAB-ile õigus saada pangakontode väljavõtteid ning kohustatud isiku kohustus selliseid andmeid ka väljastada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi

finants- ja maksupoliitika asekancler

Rainer Osanik 5398 2054

Rainer.Osanik@fin.ee